

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 64/2014-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. marca 2014 predbežne prerokoval sťažnosť A. M., zastúpenej advokátkou Mgr. Jankou Krakovskou, Čajakova 1, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 322/2012 zo 14. mája 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júla 2013 doručená sťažnosť A. M. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou Mgr. Jankou Krakovskou, Čajakova 1, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 322/2012 zo 14. mája 2013 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva:

„Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd... rozsudkom sp. zn. 6Co/269/2011-483 (6Co 272/2011) zo dňa 26. 6. 2012 v konaní o náhradu škody, o odvolaní navrhovateľky sťažovateľky proti rozsudku Okresného súdu Košice okolie, sp. zn.: 7 C 346/1996-421 zo dňa 26. marca 2010 v spojení s dopĺňacím rozsudkom, č. k. 7C 346/1996-458 zo dňa 1. júla 2011 rozhodol:

I. Potvrďuje rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti za obdobie od 1. 1. 2004 do 31. 7. 2004, t. j. nad priznanú sumu 533,89 €.

II. Mení rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti nároku na náhradu straty na zárobku za obdobie od 1. 8. 2004 do 31. 12. 2009 tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke ešte 2.178,81 €.

V prevyšujúcej zamietavej časti za toto obdobie, t. j. nad celkovo priznanú sumu 5.758,57 €... potvrďuje rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom.

III. Mení rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom v časti nároku na náhradu straty na zárobku od 1. 1. 2010 do budúca tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke náhradu straty na zárobku od 1. 1. 2010 do 30. 6. 2012 vo výške 3.219,26 € do 15 dní od právoplatnosti rozsudku a od 1. 7. 2012 do budúca 110,90 € mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci k rukám navrhovateľky počnúc právoplatnosťou rozsudku.

V prevyšujúcej zamietavej časti za toto obdobie potvrďuje rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom.

IV. Zrušuje rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výrokoch o úrokoch z omeškania a trovách konania účastníkov a štátu a v zrušenom rozsahu vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Sťažovateľka... podala dovolanie proti rozsudku Krajského súdu... čo do výroku I., II., III., na Najvyšší súd z dôvodu, že v konaní pred Krajským súdom... ako aj Okresným súdom... došlo k vade uvedenej v ustanovení § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, že v konaní pred Krajským súdom Košice ako aj Okresným súdom Košice okolie došlo v zmysle § 241 ods. 2 O. s. p. k vade, ktorá zakladá dovolací dôvod podľa § 237 O. s. p., ktorá mala v dôsledku inej vady za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pretože sa

premietla do výroku vydaného rozsudku, ako aj v tom, že rozhodnutie spočíva v neúplnom zistení skutkového stavu a v nesprávnom právnom posúdení, pričom prípustnosť dovolania sťažovateľka oprela aj o ustanovenia § 238 ods. 1 O. s. p.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Cdo 322/2012 zo 14. mája 2013 dovolanie sťažovateľky ako procesné neprípustné odmietol...

Sťažovateľka tvrdí, že v dôsledku zmeny a potvrdenia rozhodnutia v časti, kde bolo rozhodnuté v jej prospech, nemôže byť bez ďalšieho, posúdené v rozpore s ust. § 238 ods. 1 O. s. p. a § 237 O. s. p. len preto, že došlo k čiastočnému vyhovneniu odvolaniu žalobkyne...

Zároveň Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí o prípustnosti dovolania v rámci odôvodnenia rozhodnutia uviedol, že dovolateľka – sťažovateľka vady konania v § 237 O. s. p. nenamietala. Táto konštatácia Najvyššieho súdu sa nezakladá na pravde a z uvedeného usudzujúc, že Najvyšší súd sa dovolaním vôbec dôsledne nezaoberal, pretože z obsahu samotného dovolania je zrejmé, že procesné vady konania v § 237 O. s. p. boli dovolateľkou – sťažovateľkou podrobne vyšpecifikované v rámci dovolania. Týmto svojím postupom tak Najvyšší súd založil svoje rozhodnutie na arbitrárnosti, odmietol sťažovateľke prístup k súdu a spravodlivosti, porušujúc jej základné právo na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie zneužívajúc zákonných obmedzení prístupu k súdu...

Najvyšší súd sa svojim rozhodnutím odchýlil od zákona, pričom výklad § 238 ods. 1 O. s. p. postavil na záveroch, ktoré idú nad rámec zákona, čo skutočne viedlo k neprípustnému zúženiu práva sťažovateľky na prístup k dovolaciemu súdu. Na jednej strane dovolací súd pripustil že došlo k zmene prvostupňového rozhodnutia odvolacím súdom, ale na druhej strane dovolací súd neakceptoval túto skutočnosť ako fakt v zmysle § 238 ods.1 O. s. p. len preto, že zmeňujúci výrok prvostupňového súdu nebol vydaný v neprospech sťažovateľky. Najvyšší súd tak nerešpektoval svoju povinnosť interpretovať a aplikovať podmienky pripustenia dovolania tak, aby dodržal a zabezpečil maximum práva na spravodlivý proces.

Okolnosti súdnej veci vyžadovali v záujme spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov konania (§ 1 OSP) už z ohľadom aj na Nález Ústavného súdu SR vo veci invalidných dôchodkov a aplikácie nepravej retroaktivity aj starostlivejšie preskúmanie sťažovateľkou tvrdeného odňatia možnosti konať pred súdom. Spravodlivosť... je totiž kritériom ukladajúcim každému všeobecnému súdu ústavnú povinnosť hľadať také

riešenie súdnej právnej veci, ktoré nebude možné vyhodnotiť ako extrémne nesúladne s princípom spravodlivosti a popierajúce zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení (I. ÚS 26/2010).

Najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní nevzal na vedomie, že sťažovateľka dovolaním sleduje ochranu svojich subjektívnych práv, bez ohľadu na to, aký iný účel konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku sleduje štát Tento účel nemôže prevážiť nad ochranou subjektívnych práv sťažovateľky tak, že sa ochrana jej subjektívnych práv vôbec nezabezpečí, keď došlo k zmene rozhodnutia a teda splneniu prípustnosti dovolania podľa § 238 ods. 1 O. s. p...

Odvolačí súd rovnako ako prvostupňový súd sa pri rozhodovaní vo veci dopustil nesprávneho právneho posúdenia veci, omylu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav, ktorého základom bolo a je nerešpektovanie zisteného pravdepodobného zárobku...

Sťažovateľka... tvrdí, že tak ako v mnohých rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa konštatuje, že nie je možné valorizovať už valorizovanú náhradu za stratu na zárobku, rovnako tak nie je možné meniť súdom určený pravdepodobný zárobok, aby sa z neho v neskoršom období opätovne vypočítal nový pravdepodobný zárobok

V danom prípade krajský súd postupoval úplne naopak, čo sme namietali aj v dovolaní k Najvyššiemu súdu...

Sťažovateľka... opätovne poukazuje, že o výške straty na zárobku v sume 3 769 Sk (po odpočte spoluviny 3 416 Sk) k dátumu 1. 10. 1993 bolo právoplatne rozhodnuté OS Košice okolie sp. zn.: 7C/346/1996-201 zo dňa 27. 2. 2006, a z nej bolo a je potrebné aj vychádzať...

Vydaniu rozhodnutia tak predchádzal taký postup krajského súdu, ktorý možno označiť za nezákonný, pričom táto nezákonnosť sa prejavila nerešpektovaním základného práva sťažovateľky a tento nedostatok je premietnutý v napadnutom rozhodnutí dovolaním, potom týmto napadnutým rozhodnutím je porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľky A. M. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 322/2012 zo dňa 14. mája 2013 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 322/2012 zo dňa 14. mája 2013 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľke trovy konania v sume 275,94 eur (2 x 130,16 eur + 2 x 7,81 eur rež. paušál) na účet jej právneho zástupcu Mgr. Janky Krakovskej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd odmietol jej dovolanie ako neprípustné. Sťažovateľka vidí porušenie svojich označených práv „v reštriktívnom poňatí prípustnosti a dôvodnosti dovolania Najvyšším súdom ako aj nesprávnom výklade § 238 ods.1 O. s. p. a § 237 písm. f O. s. p.“.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom

ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené pod písm. a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 OSP.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal napadnuté uznesenie a nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v zákone.

Sťažovateľka v dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 Co 269/2011-483 (6 Co 272/2011) z 26. júna 2012 uviedla: «Žalobkyňa má za to, že v konaní pred Krajským súdom Košice ako aj Okresným súdom Košice okolie došlo k vade uvedenej v ustanovení § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom).

Žalobkyňa má za to, že v konaní pred Krajským súdom Košice ako aj Okresným súdom Košice okolie došlo v zmysle § 241 ods. 2 O. s. p. k vade,

- ktorá zakladá dovolací dôvod podľa § 237 O. s. p.

- ktorá mala v dôsledku inej vady za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pretože sa premietla do výroku vydaného rozsudku

- ako aj v tom, že rozhodnutie spočíva v neúplnom zistení skutkového stavu a v nesprávnom právnom posúdení,

- pričom prípustnosť dovolania je daná v zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku „Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.“

a preto v zmysle § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku ako aj v zmysle § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku podáva v zákonom stanovenej lehote 1 mesiaca odo dňa jeho právoplatnosti, proti nemu nasledovné...

Odvolací súd nadviazal na nesprávne, nepreskúmateľné a zmätočné rozhodnutie súdu prvého stupňa a aj napriek tomu, že čiastočne žalobe vyhovel a vecne zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa o predmete sporu a nahradil ho svojím iným (rozdielnym) rozhodnutím o veci samej, napriek tomu vydal nesprávne, zmätočné a nepreskúmateľné rozhodnutie.

Podobne ako v prípade súdu prvého stupňa, aj odvolací súd nedostatočne zistil skutkový stav a následne vec nesprávne posúdil. Ako základ nesprávneho rozhodnutia vo veci sa „prenáša“ pôvodný pravdepodobný zárobok vo výške 3 769 Sk /t. j. 125,11 EUR/

- (po odpočte spoluviny 3 416 Sk, t. j. 113,40 EUR) k dátumu 1. 10. 1993, pričom valorizáciou v zmysle výpočtového mechanizmu podľa platného právneho poriadku a uplatňovaného zo strany Allianz-Slovenská poisťovňa a. s., táto suma dosiahla výšku 10 386,51,- Sk, t. j. 344,77 EUR a po odpočte spoluviny 10 %, táto suma je vo výške 310,30 EUR.

Kedže výška invalidného dôchodku žalobkyne k 1. 1. 2004 vo výške 162,58 EUR nie je sporná, je tu daný dôkaz, že $310,30 \text{ minus } 162,58 = 147,72 \text{ EUR}$.

Podrobný výpočet valorizácie bol súdu predložený v procesnom podaní ako aj odvolaní proti doplniaciemu rozsudku, pričom už uvedená suma 147,72 EUR vypočítaná k 1. 1. 2004 po odpočte spoluviny a odpočte invalidného dôchodku je dôkazom k odvolacím súdom priznanej náhrade do budúcnosti v roku 2012 vo výške 110,90 EUR, že takéto rozhodnutie nemôže byť správne a zákonné, pre vyššie uvedené dôvody musí byť zrušené.

Z obsahu napadaného rozsudku je zrejmé, že odvolací súd sa stotožnil aj so zmätočným znaleckým posudkom aplikujúcim na raz zistený pravdepodobný zárobok znova § 57 zákona o sociálnom poistení a metodiku zákona 1/80 podľa § 89, pokles pracovnej schopnosti v rozsahu 71 % (nesprávna aplikácia § 71), a následne nový výpočet pravdepodobného zárobku podľa zákona č. 461/2003 Z. z. (strana 4 znaleckého posudku).

Zo strany znalca sa nesprávne pracovalo s časovými hľadiskami, priemernou mzdou v národnom hospodárstve, ktoré spolu s nesprávnou aplikáciou postupov podľa zákona č. 461/2003 Z. z. sa protizákonne opakovane upravil pravdepodobný zárobok (3 769 Sk) o ktorom už raz súd právoplatne rozhodol.

Odkaz odvolacieho súdu na rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 Co 453/2006-308 z 27. 3. 2007 nemôže na celej veci nič zmeniť, keď z jeho obsahu jednoznačne vyplýva nesprávne zistenie skutkového stavu ako aj nesprávne právne posúdenie veci, zvlášť v spojení s postupmi v zmysle zákona o sociálnom poistení ako napríklad aplikácia § 89, 1/80, či tvrdenie o nutnosti poznania denného vymeriavacieho základu alebo potrebe poznať mieru poklesu pracovnej schopnosti. Následne ide o nesprávne úvahy a aplikáciu § 54, § 57 a § 84 zákona o sociálnom poistení, pretože ich aplikáciou tieto ustanovenia menia a zrušujú právne vzťahy, ktoré vznikli do 31. decembra 2003, t. j. pred účinnosťou zákona č. 461/2003 Z. z. a preto takéto postupy sú v rozpore minimálne s čl. 1, čl. 2, a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

Uvedeným konaním dochádza k porušeniu princípov materiálneho právneho štátu, medzi ktoré patrí aj právna istota.

„Dôveru v určitú rozhodovaciu prax v skutkovo i právne porovnateľných veciach vyvoláva až prezentovaná rozhodovacia prax súdu najvyššej inštancie, ktorá sa ustálila po určitú dobu, a nie ojedinelé rozhodnutie súdu.“ (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. 11. 2011, sp. zn. IV. ÚS 481/2011-19)

Judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 15. 7. 2010, sp. zn. 5 Cdo 106/2010)

Z pohľadu žalobkyne ide o tak závažný jav, že je nutné v tejto situácii poukázať aj na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý sa týka javu, a to rozpornosti a protirečivosti rozhodovacej činnosti súdov. Inými slovami situácie, kedy súd v dvoch obdobných veciach rozhodne odlišne – v jednom prípade žalobe vyhovie a v druhom, skutkovo rovnakom prípade, žalobu zamietne. Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku vo veci Beian v. Rumunsko (č. 1) zo dňa 6. decembra 2007 rozhodol, že vzájomne si odporujúca judikatúra vnútroštátneho najvyššieho súdu predstavuje porušenie Dohovoru o ochrane ľudských práv.

Žalobkyňa tvrdí, že tak ako v mnohých rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa konštatuje, že nie je možné valorizovať už valorizovanú náhradu za stratu na zárobku, rovnako tak nie je možné meniť súdom určený pravdepodobný zárobok aby sa z neho v neskoršom období opätovne vypočítal nový pravdepodobný zárobok.

Súčasne žalobkyňa tvrdí, že ak valorizačný mechanizmus v období do 31. 12. 2003 určil výšku straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, potom jej takto určená suma vo výške 10 386.51,- Sk, t. j. 344,77 EUR a po odpočte spoluviny 10 %, táto suma je vo výške 310,30 EUR musí patriť aj po 1. 1. 2004 „a to v sume, v akej patrili do 31. decembra 2003“. Na zvyšovanie úrazovej renty platí § 82 primerane.

Z dôvodu podobnosti veci žalobkyňa poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 6 So 11/2011 zo dňa 31. 1. 2012 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 3 Cdo 81/2007 zo dňa 26. 3. 2009, ktoré majú spoločný znak rozhodnutia „a to v sume, v akej patrili do 31. decembra 2003“.

Žalobkyňa poukazuje aj na to, že napadla nesprávnosť vypracovaného znaleckého posudku a z dôvodu zistenia rozhodných skutočností navrhovala nové znalecké dokazovanie. Znalecký posudok, ktorý mal odstrániť rozpory vypracovaný v roku 2009 ich však ešte viac prehĺbil a svojím zmätočným obsahom bol základom pre vydanie viacerých nesprávnych, zmätočných, nezákonných a nepreskúmateľných rozhodnutí súdov prvého i druhého stupňa.»

V relevantnej časti svojho rozhodnutia najvyšší súd k jednotlivým dovolacím dôvodom sťažovateľky uviedol: „Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Jeho úpravou v občianskom súdnom konaní je dotknutý princíp nezmeniteľnosti a záväznosti rozhodnutí súdov, ktoré nadobudli právoplatnosť. Dovoláním preto možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, len pokiaľ to zákon výslovne pripúšťa (viď § 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak smeruje proti rozsudku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O. s. p.). Prípustnosť dovolania proti takémuto zmeňujúcemu rozsudku je založená na rozdielnosti rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvého stupňa. O rozdielne rozsudky ide vtedy, ak okolnosti významné pre rozhodnutie veci posúdili oba sudy rozdielne, v dôsledku čoho odlišne určili alebo deklarovali práva a povinnosti účastníkov. Odlišnosťou sa pritom nemá na mysli rozdielne právne posúdenie veci, pokiaľ nemalo vplyv na obsah práv a povinností účastníkov, ale záver súdu odlišne konštituujúci alebo deklarujúci práva a povinnosti v právnom vzťahu účastníkov. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, nie je významné formálne, hľadisko (ako odvolací súd formálne rozhodol alebo ako formálne svoj výrok označil), ale obsahové hľadisko (vzájomný vzťah rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvého stupňa v tom zmysle, či práva a povinnosti účastníkov v danom právnom vzťahu posúdili odlišne). Významné nie je ani to, či výroky rozsudkov súdov oboch stupňov sú alebo nie sú

odlišne naformulované – aj v tomto zmysle je rozhodujúce obsahové hľadisko. Pokiaľ, odvolací súd posúdil práva a povinnosti účastníkov daného právneho vzťahu rovnako (zhodne), nejde o zmeňujúci rozsudok, ale o potvrdzujúci rozsudok.

Podľa § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu (už skôr) vysloveného v tejto veci (viď § 238 ods. 2 O. s. p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak dovolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide, o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

Žalobkyňa dovolaním napadla viaceré výroky rozsudku odvolacieho súdu, preto dovolací súd otázku prípustnosti dovolania proti jednotlivými výrokom riešil samostatne...

Prípustnosť dovolania má vo všeobecnosti stránku objektívnu a subjektívnu.

Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku – či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné (objektívna prípustnosť dovolania je vymedzená ustanoveniami § 236 až § 239 O. s. p., určujúcimi podmienky, v prípade splnenia ktorých je dovolanie prípustné).

Subjektívna stránka prípustnosti dovolania sa naopak viaže na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva dovolanie – či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie (hoci aj proti rozhodnutiu objektívne napadnuteľnému týmto opravným prostriedkom). Takým dôvodom je skutočnosť, že rozhodnutím odvolacieho súdu bol dovolateľ po procesnej stránke negatívne dotknutý a bola mu spôsobená ujma dopadajúca na jeho pomery.

Záver o tom, že podané dovolanie je prípustné, predpokladá zaujatie záveru o oboch stránkach jeho prípustnosti (tak objektívnej, ako aj subjektívnej); posúdenie subjektívnej prípustnosti dovolania ale vo všeobecnosti predchádza posúdeniu objektívnej prípustnosti dovolania. Ak dovolací súd dospeje k záveru, že dovolateľ nie, je z určitého dôvodu subjektívne oprávnený podať dovolanie, nie je potrebné ďalej skúmať, či jeho dovolanie

smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu znaky niektorého z rozhodnutí uvedených v § 236 až § 239 O. s. p.

V danom prípade sú dovolaním napadnuté aj výroky rozsudku odvolacieho súdu, ktorými bol zmenený prvostupňový rozsudok v jeho zamietajúcich častiach tak, že 1/ žalovaný bol zaviazaný zaplatiť žalobkyni náhradu za stratu na zárobku za obdobie od 1. augusta 2004 do 31. decembra 2009 ešte vo výške 2 178,81 (súd prvého stupňa žalobkyni priznal 3 579,76 €), 2/ žalovaný bol zaviazaný zaplatiť žalobkyni náhradu za stratu na zárobku za obdobie od 1. januára 2010 vo výške 105,46 € mesačne, od 1. januára 2011 vo výške 107,36 € mesačne a od 1. januára 2012 vo výške 110,90 € mesačne do budúca oproti súdom prvého stupňa priznanej náhrady 84,17 € mesačne. Pri skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania bolo potrebné vziať na zreteľ to, že žalobkyňa z procesného hľadiska (ktoré je v tomto zmysle rozhodujúce) nemôže byť negatívne dotknutá rozhodnutím, ktorým bolo vyhovené jej žalobe nad sumy priznané súdom prvého stupňa. Keďže v danom prípade dovolateľka po (rozhodujúcej) procesnej stránke nebola negatívne dotknutá napadnutým výrokom rozsudku, z procesného hľadiska jej týmto výrokom nebola spôsobená ujma na jej pomeroch, v uvedenom rozsahu je teda dovolanie podané tým, kto na podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku nie je subjektívne oprávnený. Preto dovolací súd dovolanie žalobkyne smerujúce proti vyššie označeným výrokom 1/, 2/ rozsudku odvolacieho súdu odmietol (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/ O. s. p.)...

Dovolanie žalobkyne v častiach smerujúcich proti výrokom, ktorými odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zamietajúci žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala 1/ priznania náhrady za stratu na zárobku za obdobie od 1. januára 2004 do 31. júla 2004 nad súdom prvého stupňa priznanú sumu 533,89 €, 2/ priznania náhrady za stratu na zárobku za obdobie od 1. augusta 2004 do 31. decembra 2009 nad súdom prvého stupňa a odvolacím súdom priznanú sumu 5 758,57 € (3 579,76 + 2 178,81), 3/ priznania náhrady za stratu na zárobku za obdobie od 1. januára 2010 do budúca nad odvolacím súdom priznanú sumu 105,46 € mesačne od 1. januára 2010, 107,36 € mesačne od 1. januára 2011, 110,90 € mesačne od 1. januára 2012 do budúca, potvrdil, podáva osoba (subjektívne) oprávnená podať dovolanie proti uvedeným výrokom, ale smeruje proti

rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

Prípustnosť dovolania proti uvedeným výrokom rozsudku odvolacieho súdu nemožno vyvodit' z § 238 ods. 1 O. s. p. ani z § 238 ods. 3 O. s. p. (vid' dôvody uvedené vyššie). Pre úplnosť treba uviesť, že dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané (§ 238 ods. 2 O. s. p.). Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobkyne. nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. ani v tejto časti procesné prípustné.

Prípustnosť dovolania by v danom prípade prichádzala do úvahy len vtedy, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. Dovolací súd preto so zreteľom na § 242 ods. 1 O. s. p. skúmal, či prípustnosť dovolania nezakladá niektorá z nich. Podľa § 237 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku i uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že z hľadiska § 237 O. s. p. nie je právne významné samotné tvrdenie účastníka o existencii určitej procesnej vady, ale až zistenie, že k namietanej vade skutočne došlo.

Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdila a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Podľa názoru dovolateľky je konanie postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ktorej existenciu vidí v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu, spočívajúceho v tom, že odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia nedostatočne vypořiadal s jej odvolacou námietkou, týkajúcou sa nesprávnosti pri určení pravdepodobného zárobku prvostupňovým súdom, ako i zmätočnosti znaleckého posudku, z ktorého záverov súd prvého stupňa pri rozhodovaní vychádzal.

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. sa rozumie nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania (napr. práva zúčastniť sa na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod). Z obsahu spisu nevyplýva, že by žalobkyni bolo niektoré z týchto práv odňaté, prípustnosť dovolania preto ani z uvedeného ustanovenia nemožno vyvodiť.

Nedostatočné odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (tzv. nepreskúmateľnosť), na ktorom dovolateľka prípustnosť dovolania založila, nie je vadou konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za dôsledok a vonkajší prejav tzv. inej procesnej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. (porovnaj rozsudok najvyššieho súdu z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 111/1998). Takáto procesná vada je síce relevantným dovolacím dôvodom (ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci), sama osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolací súd len pre úplnosť dodáva, že kritériom pre posúdenie (ne)preskúmateľnosti rozhodnutia je splnenie náležitostí odôvodnenia ustanovených zákonom. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní teda nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie (II. ÚS 78/05).

Žalobkyňa v dovolaní namieta, že súdy nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania znalcom Ing. Ciprom. V zmysle § 132 O. s. p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O. s. p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu z 28. februára 2011 sp. zn. 1 Cdo 85/2010 z 31. marca 2011 sp. zn. 2 Cdo 29/2011). Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z jeho charakteru vyplýva, že dokazovanie sa

v ňom nevykonáva (§ 243a ods. 2 O. s. p.), preto dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané súdmi nižších stupňov. Pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesné prípustné – vid' § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p.).

Dovolateľka namietala i správnosť právnych záverov zaujatých súdmi nižších stupňov, teda nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 1 písm. c/ O. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod vtom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (vid' § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237. O. s. p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O. s. p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania. Keďže žalobkyňou bol tento dovolací dôvod uplatnený y dovolaní, ktoré nie je procesné. prípustné, nemohol dovolací súd podrobiť napadnutý rozsudok posúdeniu z hľadiska správnosti y ňom zaujatých právnych záverov. Pre úplnosť dodáva, že názor, v zmysle ktorého nesprávne právne posúdenie veci nie je procesnou vadou uvedenou v § 237 O. s. p., je zhodne zastavaný všetkými senátmi občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu (vid' napríklad R 54/2012, ale aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010).

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie žalobkyne podľa Občianskeho súdneho poriadku procesné neprípustné. So zreteľom na to jej mimoriadny opravný prostriedok odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/, c/ O. s. p. ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie neprípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.»

Ústavný súd konštatuje, že právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľky odmietnuť ako procesne neprípustné, pričom sa ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými dovolacími námietkami sťažovateľky.

Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

Najvyšší súd vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil, prečo považuje dovolanie podané sťažovateľkou za procesne neprípustné, a argumentáciu sťažovateľky odôvodňujúcu porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd vyhodnotil ako nedostatočnú na to, aby na jej základe bolo možné v prípade prijatia sťažnosti na ďalšie konanie zistiť spojitosť medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením označeného práva.

Za situácie, keď najvyšší súd dospel ústavne konformným spôsobom k záveru o neprípustnosti dovolania, nebol povinný vecne preskúmať v ňom obsiahnuté argumenty sťažovateľky (v podstate totožné s argumentmi obsiahnutými v sťažnosti) o nesprávnom výpočte výšky pravdepodobného zárobku ako základu pre výpočet výšky náhrady škody na zdraví.

Pokiaľ sa sťažovateľka s právnym názorom najvyššieho súdu v otázke akceptácie vyslovenej neprípustnosti ňou podaného dovolania nestotožňuje, ústavný súd napokon

dodáva, že otázka posúdenia podmienok dovolacieho konania je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľkou označených práv.

Ústavný súd preto sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. marca 2014